

Zagrożenia występujące na akwenach użytkowanych gospodarczo

MARIA MELLIN
SZCZECIN 8-9 LISTOPADA 2018

Zagrożenia

Źródłem zagrożeń tego gatunku występujących na akwenach użytkowanych gospodarczo jest specjalizacja pokarmowa rybołowa.

- Typowy ichtiofag – nie ma alternatywnych źródeł pokarmu.
- Poluje z lotu.
- Odżywia się świeżą rybą, nie podejmuje padliny.
- Sukces lęgowy uzależniony jest od zasobności bazy pokarmowej – chętnie korzysta ze stawów rybnych.

Zagrożenia

1. Żerowanie na stawach stanowi zagrożenia dla ptaków – zabijanie ptaków, trucie, strzelanie.

NATURA 2000

03 czerwca 2016, 12:41

Podziel się Udostępnij

1:10 / 3:42

Ciało martwego ptaka dokładnie zbadano Foto: TVN 24 | Video: TVN 24

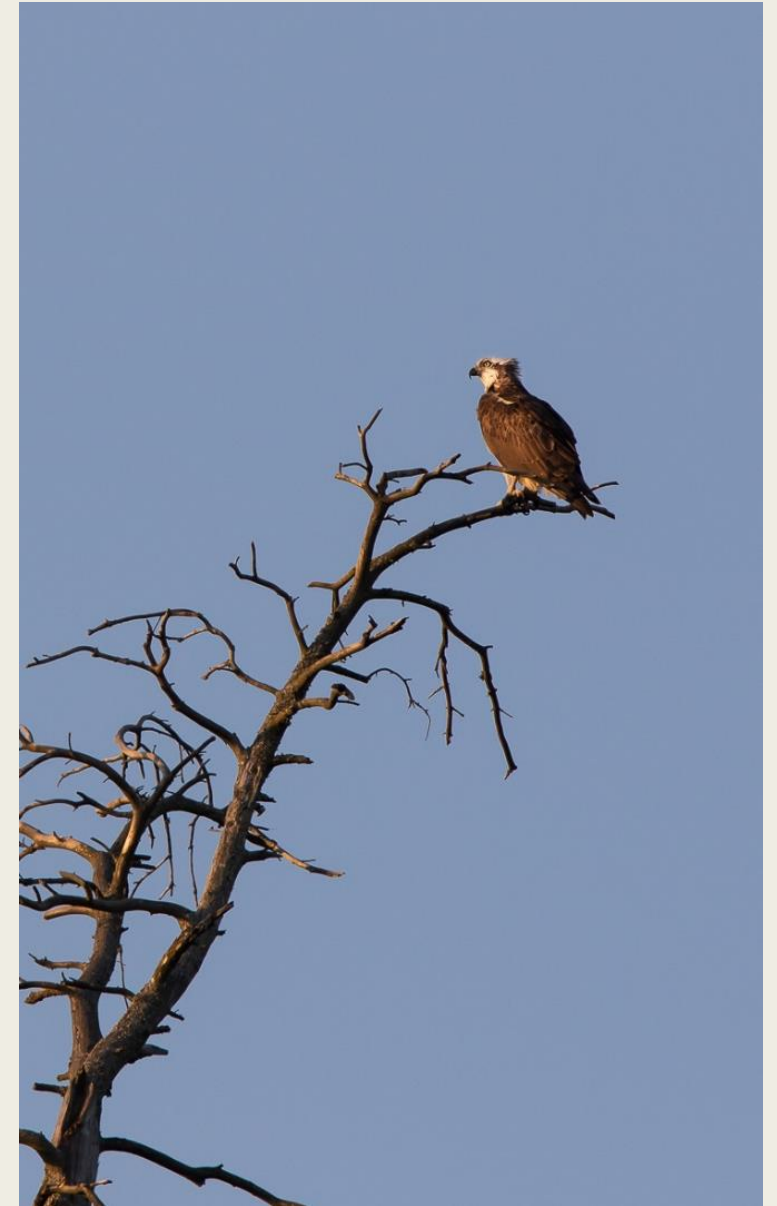
W Wielkopolsce ktoś odstrzelił niezwykle rzadkiego rybołowa.

NFOŚiGW

Zagrożenia

2. Zagrożenia ptaków na żerowiskach – płoszenie, niepokojenie, wycinanie drzew wykorzystywanych jako miejsca czatowania i odpoczynku.

3. Wędkarstwo – płoszenie i niepokojenie, zaburzanie żerowania, może ale nie musi mieć charakteru trwałego, efekt raczej krótkoterminowy, konkurencja ????

Zagrożenia

4. Turystyka, sporty wodne i rekreacja na akwenach na żerowiskach – płoszenie i niepokojenie, zaburzanie żerowania, hałas, falowanie wody, wzburzanie osadów oraz płoszenie i niepokojenie w miejscach czatowania i odpoczynku.

5. Turystyka, sporty wodne i rekreacja, biwakowanie i palenie ognisk w linii brzegowej akwenów i w pobliżu łęgowsk – płoszenie i niepokojenie na gnieździe, zaburzanie karmienia, wychłodzenie jaj i piskląt.

Zagrożenia

6. Eutrofizacja jezior – masowy rozwój organizmów fitoplanktonowych, powodujących tzw. zakwity głównie sinic i zmniejszających przezroczystość wody, ograniczenie widoczności ofiar, deficyty tlenowe, przebudowa struktury rybostanu, zanik strefy litoralu, brak miejsc tarła i kryjówek dla ryb.

7. Przełowienie jezior – brak ofiar, ograniczona baza pokarmowa, negatywny wpływ na ptaki dorosłe i sukces lęgowy.

©Zefiryn Pągowski

Zagrożenia

8. Konkurencja pokarmowa z innymi ptakami drapieżnymi głównie bielik i duże mewy – czynnik naturalny.

Jednak wzrost populacji mew może być spowodowany zmianami wprowadzanymi przez człowieka, w tym łatwiejszy dostęp do źródeł pokarmu, np. wysypiska śmieci.

Zagrożenia

Ponieważ sukces lęgowy rybołówów uzależniony jest od zasobności bazy pokarmowej pośrednio, więc wszystkie czynniki zagrażające ptakom na żerowiskach odbijają się na sukcesie lęgowym i możliwości odbudowy populacji.

Prawdopodobne przyczyny spadku liczebności

- Zmniejszająca się ilość optymalnych miejsc lęgowych.
- Ograniczenie bazy pokarmowej miejsc żerowiskowych, przełowienie jezior dla celów konsumpcyjnych.
- Eutrofizacja – brak przejrzystości jezior w części litoralnej.
- Prześladowanie ptaków na żerowiskach.
- Wzmożona turystyka i coraz większe użytkowanie szybkiego i głośnego sprzętu wodnego na akwenach żerowiskowych.
- Zagospodarowywanie brzegów jezior, w tym zabudowa, zwiększanie się antropopresji.

Działania ochronne

- Pozostawianie kęp starych drzew w pobliżu akwenów wodnych, które spełniają wymogi gatunku – biogrup do ich naturalnego rozpadu na terenach gdzie występuje rybołów oraz w miejscach historycznych jego występowania.
- Powoływanie stref ochronnych wokół gniazd w formie decyzji wydanych przez RDOŚ.
- Monitoring stref ochronnych prowadzony przez KOO i opieka stanowisk i rewirów, siedlisk przez wolontariuszy - paszporty gniazd.
- Współpraca z ornitologami, leśnikami, ichtiologami, naukowcami, zarządcami jezior, gospodarstwami rybackimi, właścicielami stawów hodowlanych, PZW, na rzecz poprawy warunków siedliskowych.

Działania ochronne

- Rozpoznanie i poprawa stanu zasobności żerowisk rybołowa.
- Zwiększenie zasobów pokarmowych poprzez zarybianie miejsc żerowiskowych - naturalne zbiorniki.
- Przeciwdziałanie prześladowaniu rybołowa na stawach.
- Ochrona kluczowych żerowisk poprzez ograniczenie antropopresji prowadzącej do spadku przejrzystości wody.

Działania ochronne

- Próba wprowadzenia postulatu dotyczącego rekompensat za poniesione szkody dla hodowców ryb w obrębach hodowlanych.
- Opracowanie ekstensywnych metod i mechanizmów gospodarowania na stawach i rekompensowania strat.
- Zagospodarowanie zbiorników śródleśnych, dotychczas nie użytkowanych rybacko.
- Budowa sztucznych gniazd w znanych i potencjalnych rewirach (obecnie 60% populacji rybołowa w Polsce zajmuje platformy).
- Kontrola stanowisk przed powrotem ptaków na lęgowiska.

Przykłady platform dla rybołowa

Dziękuję za uwagę

Ochrona rybołowa Pandion haliaetus na wybranych obszarach SPA Natura 2000 w Polsce

Nr LIFE15 NAT PL000819 LIFEPandionPL

*Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu LIFE
Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska u Gospodarki Wodnej
oraz Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowego i Komitetu Ochrony Orłów*